



PTA BOEKJE HAVO COHORT 2023 - 2025

De deelraad heeft op 27 september 2023 ingestemd

Beste leerling,

Dit boekje bestaat uit het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor onze Havo cohort 2023- 2025. Alle leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) ontvangen het PTA in het vierde en het vijfde leerjaar digitaal.

De start van het examenprogramma is in leerjaar vier.

Het PTA bevat

- het examenreglement waarin de regels voor het schoolexamen en het Centraal Examen staan
- een vakinhoudelijk gedeelte, hierin is de leerstof voor alle vakken beschreven, welke schoolexamens worden afgenomen en hun weging. Docenten houden zich aan de beschreven leerstof, aan de vermelde toetsen, de opdrachten en hun weging.

In het examenreglement van ZAAM, achterin dit boekje, is altijd de meest actuele slagingsregeling opgenomen. Alle medewerkers van het Sweelinck College wensen je veel succes toe.

J. Groenewoud, directeur, namens de examencommissie en het docententeam

A. School specifiek reglement Sweelinck College

1. Inleiding
2. Algemene bepalingen
3. Inrichting van het onderwijs
4. Schoolexamen reglement
5. Maken, beoordelen, inzien en bewaren van de schoolexamens
6. Doorstroom
7. Herkansing, afwezigheid, niet-tijdige inlevering en onregelmatigheden
8. Dyslexieverklaring
9. Cijferbepaling en afronding van het schoolexamen
10. Examencommissie
11. Examenbesluit VO

B. PTA vakinhoudelijk gedeelte havo

- Aardrijkskunde
- Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV)
- Duits
- Economie
- Engels
- Filosofie
- Frans
- Geschiedenis
- Lichamelijke opvoeding
- Maatschappijleer
- Nederlands
- Tekenen / Kunstbeschouwing
- Wiskunde

Examenreglement VO ZAAM scholengroep

School specifiek reglement Sweelinck College

1. Inleiding

Dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) is bedoeld voor onze afdeling havo, cohort 2023-2025. Het PTA wordt gemaakt door de lesgevende docenten in dit cohort en de Examencommissie.

De Examencommissie heeft als functie om het PTA te volgen, uit te voeren en erop toe te zien dat alles correct verloopt. De Examencommissie (bestaande uit twee algemene leden en een secretaris) komt wekelijks bijeen en toetst of het PTA juist gevolgd wordt. De Examencommissie wordt door de directeur van het Sweelinck College gekozen uit het personeel.

In dit Examenreglement worden de taken en bevoegdheden van de Examencommissie geformuleerd. Ook staat beschreven hoe de verschillende onderdelen van het Examen SE (Schoolexamen) en het CSE (Centraal Schoolexamen) worden afgehandeld. De volgende afkortingen staan in de diverse PTA's

S = schriftelijk

M = mondeling

PO = praktische opdracht

H = handelingsdeel

W = werkstuk

2. Algemene bepalingen Inhoud en doel van het PTA

Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) bevat de algemene regels voor het schoolexamen, het examenprogramma per vak en het reglement wat betreft herkansing.

De schoolleiding stelt het PTA jaarlijks vast vóór 1 oktober, verstrekt het digitaal aan de leerlingen en brengt de ouder(s) / verzorger(s) daarvan op de hoogte. De schoolleiding baseert het PTA op de wet, de overige bepalingen van het Ministerie en het Examenreglement van de ZAAM Onderwijsgroep.

Het PTA en de wet

Alle officiële regels die te maken hebben met de organisatie van het eindexamen zijn te vinden in het *Eindexamenbesluit VO*. De belangrijkste onderdelen hiervan worden genoemd in het Examenreglement, dat zowel in de derde en vierde klas wordt uitgereikt. Dit reglement moet zorgvuldig bewaard worden. Het examenreglement van ZAAM is getoetst aan het landelijk examenbesluit. Indien een leerling bezwaar maakt tegen enige maatregel of handeling die de leerling strijdig acht met het examenreglement, kan de leerling een klacht indienen. De leerling wordt in de gelegenheid gesteld om samen met ouder(s) / verzorger(s) een klacht in te dienen bij de examencommissie. Dat kan via de mail bij mevrouw el Kabir, examensecretaris via het volgende e-mailadres: examencommissie@sweelinckcollege.nl Deze klacht is dan mede door ouder(s) / verzorger(s) ondertekend. De examencommissie behandelt de klacht en communiceert de uitkomst op schriftelijke wijze.

Wanneer de leerling en de ouders of verzorgers het niet eens zijn met de afhandeling van de klacht, is het mogelijk om bij de klachtencommissie van ZAAM een klacht in te dienen. Deze klacht moet binnen vijf werkdagen na de communicatie over de afhandeling van klacht op het Sweelinck College binnen zijn. Informatie hierover staat vermeld op de website.

https://www.zaam.nl/wp-content/uploads/2016/05/Regeling_Beroep_tegen_Examenbeslissingen.pdf

Examencommissie

Het Sweelinck College heeft een examencommissie die bestaat uit de examensecretaris en twee leden. De examencommissie toetst het examenreglement en het PTA aan de wet. Ook is de examencommissie bereikbaar voor vragen over uitzonderingen op de afspraken en vragen over de inhoud en procedure van het eindexamentraject op het Sweelinck College. De examencommissie staat bovendien in nauw contact met de directeur van het Sweelinck College. Zie ook onder punt 10. De Examencommissie.

Bijzondere gevallen

In gevallen waarin het examenreglement en het PTA niet voorzien, geeft de examencommissie een advies aan de directeur van de school. De directeur neemt een besluit.

3. Inrichting van het onderwijs

De belangrijkste kenmerken van het havo-examen zijn:

- De leerweg kent centrale examens en schoolexamens.
- Het Centraal Schriftelijk Eindexamen (CSE) vindt plaats aan het einde van het vijfde leerjaar.
- Schoolexamens (SE) krijgen de vorm van een examendossier. Dit is een lijst met cijfers en overzichten van de praktische opdrachten, handelingsdelen en werkstukken waarin de resultaten van alle vakken over het derde en vierde leerjaar staan.

Het Centraal Schriftelijk Eindexamen en het Schoolexamen bepalen samen voor elk vak het eindresultaat van het examen.

4. Schoolexamenreglement

Delen schoolexamen

Het Schoolexamen bevat:

- a. Schriftelijke en/of mondelinge toetsen
- b. Handelingsopdrachten
- c. Praktische opdrachten
- d. Werkstukken
- e. Het profielwerkstuk
- f. Het LOB portfolio
- g. Het rekenexamen voor leerlingen zonder wiskunde in hun pakket

Ad a: De schriftelijke en/of mondelinge toetsen worden door de docenten beoordeeld, de weging van de toetsen staat in het PTA.

Ad b: Bij handelingsopdrachten stellen wij per kandidaat vast of aan de gestelde opdracht is voldaan. De opdracht moet minimaal met een **voldoende** worden afgesloten.

Ad c: Indien een praktische opdracht vakoverstijgend is en wordt beoordeeld met een cijfer, ontvangt de kandidaat voor elk van de afzonderlijke vakken hetzelfde cijfer.

Ad e: Het profielwerkstuk wordt in de vierde klas gemaakt. Ook dit onderdeel moet minimaal met een **voldoende** worden afgesloten.

Ad f: Het LOB portfolio wordt gestart in de onderbouw en gevormd gedurende de schoolloopbaan van de leerling.

Ad g: Schoolexamen rekenen voor leerlingen zonder wiskunde in hun pakket: Voor leerlingen die geen eindexamen doen in het vak wiskunde is het van belang dat het vervolgonderwijs kan zien wat het rekenniveau van een leerling is. Daarom wordt er voor deze groep leerlingen op 3F niveau een schoolexamen rekenen afgenomen. We volgen hierbij de regelgeving van de overheid. De afnamevorm, de procedure en het aantal examens bepaalt de school zelf. Hierdoor kan er bijvoorbeeld ook rekening worden gehouden met relatief zwakke rekenaars. Het resultaat voor het schoolexamen rekenen telt vooralsnog niet mee in de uitslag, maar wordt als een bijlage toegevoegd aan de cijferlijst.

Examendossier

Onder verantwoordelijkheid van de school bouwt elke leerling een eigen examendossier op aan de hand van de resultaten van schriftelijke en mondelinge toetsen, aangevuld met praktische opdrachten en handelingsopdrachten die in het programma van toetsing en afsluiting (PTA) zijn opgenomen. Het examendossier wordt tijdens het derde en vierde leerjaar opgebouwd.

Weging

De beoordeling wordt uitgedrukt door getallen vanaf 1 t/m 10, afgerond op één decimaal. Voor handelingsopdrachten of vakken die geheel uit een handelingsopdracht bestaan drukken wij de beoordeling uit in *onvoldoende*, *voldoende*, *ruim voldoende* of *goed*. Zo ook voor de handelingsopdracht LOB portfolio en het profielwerkstuk.

In het vakspecifieke gedeelte van dit PTA staat bij elk vak de weging per toets en per praktische opdracht aangegeven.

5. Maken, beoordelen, inzien en bewaren van de (school)examens Schoolexamen (SE)

Tijdens het afnemen van SE-toetsen geldt een aantal regels:

- Vakdocent stelt een toetsing samen en kondigt dit, conform de schoolregels, tien werkdagen van te voren aan
- Vakdocent of surveillant is voor aanvang van de toets in het lokaal aanwezig.
- Vakdocent of surveillant is verantwoordelijk voor het ordelijk verloop van de toetsing.
- Vakdocent of surveillant ziet toe op juiste gebruik van toegestane hulpmiddelen.
- Vakdocent of surveillant controleert dat er alleen met blauwe of zwarte ballpoint geschreven wordt. Met potlood geschreven werk wordt niet ingenomen. Het gebruik van correctievloeistof is verboden. De vakdocent controleert of de kandidaat zijn/haar naam op het ingeleverde werk schrijft.
- Vakdocent of surveillant noteert aanwezigheid en communiceert met de Examencommissie indien er absentes zijn.
- Vakdocent of surveillant houdt toezicht.
- Tijdens een toets kan een kandidaat geen gebruik maken van het toilet.

Beoordelen

Alle docenten die in een bepaald vak in de examenjaren lesgeven (de examinatoren) stellen voor dat vak gezamenlijk de wijze van beoordelen vast. Deze beoordelingscriteria en de inhoud van de examenonderdelen is ook vastgesteld in de vaksecties. Docenten bepalen het cijfer van het gemaakte werk.

De praktische opdracht, die eventueel vakoverstijgend kan zijn, wordt beoordeeld door de docenten die de totstandkoming hebben begeleid. Zij betrekken hierbij zowel het proces van de totstandkoming, de inzet, de eventuele samenwerking, het product zelf als de presentatie in de beoordeling.

De manier van beoordelen wordt vooraf aan de leerlingen bekend gemaakt.

Docenten beoordelen het gemaakte werk binnen tien werkdagen en plaatsen binnen tien werkdagen behaalde cijfers in Magister.

Inzien van gemaakte schoolexamens

Leerlingen krijgen in de periode tussen het maken van het SE en het daaropvolgende rapport de kans om gemaakt werk in te zien, het met de docent te bespreken en hem vragen te stellen over de beoordeling. Nadat het rapport van de betreffende periode is vastgesteld kan het gemaakte werk niet meer worden ingezien en besproken.

Bewaren

De gemaakte schoolexamens worden centraal bewaard in een veilige omgeving zo lang het cohort loopt. Na het tekenen van de officiële cijferlijst door de kandidaat, mag het gemaakte werk vernietigd worden.

Centraal Schriftelijk Examen (CSE)

Tijdens het CSE geldt er een aantal regels voor het maken van toetsen:

- Surveillant is 15 minuten voor aanvang in de examenruimte aanwezig.
- Surveillant is vooraf goed geïnformeerd over het uit te delen werk. Bij sommige vakken zijn er bijlagen en uitwerkbladen.
- Surveillant laat leerlingen alleen onder begeleiding naar het toilet gaan
- Surveillant controleert of alle vragen zijn ingevuld wanneer leerlingen eerder dan de vastgestelde eindtijd weg gaan.
- Surveillant controleert of het examenummer op de blaadjes is genoteerd.
- Surveillant controleert of al het werk wordt ingeleverd
- Surveillant vermeldt het tijdstip van het verlaten van het lokaal op het proces-verbaal.
- Surveillant ondertekent het protocol.

De leerling levert als volgt in: de leerlingen die klaar zijn, mogen het werk inleveren maar mogen de examenruimte pas verlaten wanneer het eerste uur voorbij is. Daarna mogen leerlingen die klaar zijn per kwartier het lokaal verlaten. Het laatste half uur verlaat geen enkele leerling de examenruimte, zij wachten tot de eindtijd is bereikt.

Examenwerk mag alleen met blauwe of zwarte ballpoint geschreven worden. Met potlood geschreven werk wordt niet ingenomen. Het gebruik van correctievloeistof is verboden. De leerling controleert of alle vragen gemaakt zijn. Alleen de vooraf voorgeschreven hulpmiddelen (zie PTA's per vak) mogen tijdens het examen gebruikt worden.

De namen van leerlingen moeten op het blaadje staan. Leerlingen die eerder weggaan mogen geen opgaven of kladpapier mee naar buiten nemen. Papier dat niet ingeleverd wordt bij het examenwerk, maar dat leerlingen wel graag willen meenemen, wordt door de surveillant een half uur na sluiting van de zitting bij de balie gelegd. Leerlingen kunnen hun kladblaadjes daar ophalen.

6. Doorstroom

Dit hoofdstuk is komen te vervallen.

7. Herkansing, afwezigheid en niet-tijdige inlevering Herkansingsregeling bij SE

Alleen de toetsen van de PTA weken kunnen herkanst worden, behalve de toetsen van de derde periode. Toetsen moeten in hun geheel herkanst worden. Herkansingstoetsen hebben in beginsel dezelfde vorm, duur en zwaarte als de oorspronkelijke toetsen.

Bij de vakken muziek, tekenen en CKV is het mogelijk om één onderdeel naar keuze van het PTA te herkansen, los van de herkansingsmogelijkheden van de PTA weken.

Bij lichamelijke opvoeding staat vermeld of er de mogelijkheid is om te herkansen.

Wanneer het profielwerkstuk als onvoldoende wordt beoordeeld, heeft de leerling de gelegenheid om dit profielwerkstuk te verbeteren. Wanneer deze verbeterde versie toch nog met een onvoldoende wordt beoordeeld, dient de leerling de oorspronkelijke opdracht geheel opnieuw uit te voeren. De leerling moet dan een ander onderwerp kiezen en het proces om tot een werkstuk te komen opnieuw te doorlopen.

Mondelingen en praktische opdrachten kunnen niet herkanst worden.

Leerjaar 4

Na de perioden 1 en 2 wordt er gelegenheid geboden tot het herkansen en inhalen van toetsen. De stelregel hierbij is dat het inhalen van toetsen voorrang krijgt op herkansen. Dit betekent dat, als een leerling een toets moet inhalen, de mogelijkheid tot herkansen vervalt. In het geval dat een leerling meerdere toetsen dient in te halen, zal de examencommissie bepalen wanneer deze toetsen ingehaald kunnen worden. Deze herkansingen kunnen niet opgespaard worden. Het is niet mogelijk om een toets uit de derde PTA week te herkansen. Per vak staat aangegeven of herkansen mogelijk is.

Bij CKV is het mogelijk om één onderdeel van het PTA te herkansen. Bij lichamelijke opvoeding is het aantal herkansingen niet begrensd. Deze herkansingen voor deze vakken staan los van de algemene herkansingen van de toetsen uit de PTA weken.

Leerjaar 5

Na de perioden 4 en 5 wordt er gelegenheid geboden tot het herkansen en inhalen van toetsen. De stelregel hierbij is dat het inhalen van toetsen voorrang krijgt op herkansen. Dit betekent dat, als een leerling een toets moet inhalen, de mogelijkheid tot herkansen vervalt. In het geval dat een leerling meerdere toetsen dient in te halen, zal de examencommissie bepalen wanneer deze toetsen ingehaald kunnen worden. Deze herkansingen kunnen niet opgespaard worden. Per vak staat aangegeven of herkansen mogelijk is.

Hier geldt dat bij lichamelijke opvoeding het aantal herkansingen niet begrensd is en dat die niet vallen onder de algemene herkansingen van de PTA weken.

Bij herkansing geldt het hoogst behaalde cijfer.

De examencommissie stelt de herkansingsdata vast in de jaarplanning. Inschrijving voor herkansingen verloopt via de mentor in Magister. Bij lichamelijke opvoeding maakt de leerling zelf een afspraak met de vakdocent.

Binnen tien werkdagen heeft een docent de toetsing, praktische opdracht of handelingsdeel nagekeken en beoordeeld of is een mondeling beoordeeld. De docent heeft het cijfer binnen deze tien werkdagen in Magister genoteerd.

Leerlingen hebben het recht om het schriftelijk gemaakte werk of de praktische opdracht in te zien en de docent te vragen hoe hij tot zijn beoordeling is gekomen. De SE's worden klassikaal besproken, of individueel op afspraak.

Indien een leerling bezwaar maakt tegen de beoordeling en becijfering, bespreekt de leerling dit eerst met de docent. Wanneer leerling en docent niet tot overeenstemming komen, wordt de leerling in gelegenheid gesteld om samen met ouder(s) / verzorger(s) een klacht daarover in te dienen bij de examencommissie. Dat kan via de mail bij mevrouw F. el Kabir, examensecretaris via het volgende e-mailadres: examencommissie@sweelinckcollege.nl Deze klacht is dan mede door ouder(s) / verzorger(s) ondertekend. De examencommissie behandelt de klacht en communiceert de uitkomst op schriftelijke wijze.

Herkansingsregeling bij CSE

Na het CSE wordt gekeken of een kandidaat geslaagd is of niet. Als een kandidaat niet geslaagd is, kan hij een herkansing aanvragen. Dat gaat via de mentor, die vervolgens aan de Examencommissie aangeeft welk vak herkanst gaat worden. Ook leerlingen die een resultaat willen verbeteren, kunnen een vak herkansen.

De docentenvergadering geeft aan de leerling het advies met welk vak de leerling de beste 'kans van slagen' heeft. De leerling kiest uiteindelijk zelf. De Examencommissie geeft bij DUO aan welk vak herkanst gaat worden.

Afwezigheid bij een PTA-toets

Het recht op inhalen van PTA-toetsen of handelingsopdrachten is afhankelijk van de reden van afwezigheid op het moment van toetsing. Inhalen gaat altijd te koste van herkansen.

Een schoolexamen, toets of handelingsopdracht kan alleen ingehaald worden in geval van ziekte of bij een speciale gebeurtenis. Bij ziekte dient er een officiële ziekmelding door ouder of verzorger bij de receptie binnen gekomen zijn vóór aanvang van het schoolexamen. Dat kan alleen telefonisch. In de situatie waarbij een ouder of verzorger door overmacht niet in de gelegenheid is geweest om de ziekmelding tijdig door te geven, is ziekmelding achteraf binnen 24 uur nog mogelijk.

In de situatie van een bijzondere gebeurtenis dient er vooraf een schriftelijk verzoek ingediend te zijn bij de examencommissie. De examencommissie beoordeelt het verzoek en informeert het besluit daarover schriftelijk aan de ouder(s) / verzorger(s).

De directeur kan het vooraf gemelde verzuim ter discussie stellen bij ouder(s) / verzorger(s) en een gemotiveerd besluit nemen waarbij het in eerste instantie als geoorloofd genoteerde verzuim, alsnog in ongeoorloofd verzuim gewijzigd wordt. In die situatie is inhalen van de toetsing niet mogelijk en kan het cijfer 1,0 of een onvoldoende in opdracht van de directeur worden genoteerd.

Alleen de directeur van de school kan de reden van verzuim achteraf beoordelen en op grond van valide redenen besluiten dat er sprake is van geoorloofd verzuim. De leerling wordt in die situatie in staat gesteld de toetsing alsnog in te halen, waardoor het cijfer 1,0 of de onvoldoende voor een handelingsdeel vervalst.

Wanneer een leerling een toets mag inhalen, maakt hij met de betreffende docent een afspraak om een onderdeel van het examenprogramma in te halen. Dat moet binnen 10 werkdagen na de oorspronkelijke afname van de toets gebeuren. Datum en tijdstip worden schriftelijk bevestigd aan de leerling. Op het afgesproken moment gelden dezelfde voorwaarden als op andere toetsingsmomenten met betrekking tot aanwezigheid van de leerling.

Eenmaal gemaakt werk kan niet achteraf door ziekte of door persoonlijke omstandigheden ongeldig worden verklaard.

Inleveren opdracht

Een in te leveren opdracht moet **persoonlijk** ingeleverd worden bij de betreffende docent. Indien de leerling niet op de inleverdatum aanwezig kan zijn door ziekte of een bijzondere gebeurtenis, moet de in te leveren opdracht op de eerstvolgende schooldag waarop de leerling aanwezig is, aan de betreffende docent overhandigd worden. De docent bevestigt aan de leerling dat de opdracht persoonlijk is ingeleverd door middel van een bevestigingslijst of email of via een schriftelijk bewijs. Indien de betreffende docent afwezig is op de eerstvolgende schooldag waarop de leerling aanwezig is, dient de opdracht ingeleverd worden bij mevrouw el Kabir.

Docenten melden een opdracht die te laat is ingeleverd bij de examencommissie. De examencommissie beoordeelt de melding en wanneer er geen legitieme reden is, geeft de commissie aan de directeur het advies om het cijfer 1,0 toe te kennen. De examencommissie informeert het besluit hierover schriftelijk aan de ouder(s) / verzorger(s). Het niet inleveren van een praktische opdracht of het niet afronden van een handelingsopdracht leidt tot uitsluiting van deelname van het centraal examen.

Wanneer er gegronde redenen zijn voor vertraging van het inleveren van opdrachten is het de taak van leerling en ouder(s) / verzorger(s) om hierover vóór het verstrijken van de inleverdatum te communiceren met de school. Het verzoek van ouder(s) / verzorgers(s) en de leerling voor opschorting van de inleverdatum wordt voorgelegd aan de examencommissie. Deze beoordeelt het verzoek en communiceert schriftelijk over het al of niet uitstellen van de uiterste inleverdatum van de praktische opdracht of het handelingsdeel.

Op tijd komen tijdens schoolexamens

De leerling zorgt ervoor om op tijd te komen, docenten starten op tijd met het toetsingsmoment.

Een leerling die te laat komt bij de toetsing, wordt toegelaten tot deze toetsing en maakt binnen de resterende tijd de toetsing. Aan het eind van de zitting wordt de gemaakte toetsing ingenomen en hetzelfde beoordeeld als bij de andere leerlingen die de volledige tijd benut hebben voor deze toetsing.

Indien er sprake is van vooraf vastgesteld geoorloofd verzuim is verlenging van de tijd tot maximaal de aangegeven toetsingstijd verplicht.

Bij mondelinge examens is de volgende regeling van kracht: de kandidaat dient 10 minuten voor aanvang van het mondeling examen aanwezig te zijn. Indien de kandidaat niet op het afgesproken tijdstip aanwezig is, wordt hem de toegang tot het examen ontzegd en geldt verder de regeling voor te laat komen en afwezigheid.

Bij kijk- en/of luistertoetsen is het niet mogelijk om deel te nemen aan deze toetsing wanneer deze gestart is. Het is niet toegestaan om de ruimte waarin de toetsing wordt afgenomen te betreden na aanvang van de toetsing. Leerlingen die te laat zijn dienen te wachten voor het lokaal en kunnen in de pauze van verschillende luisteronderdelen toegelaten worden. Gemiste onderdelen kunnen niet ingehaald worden. De docent beoordeelt de toets in zijn geheel en voor deze gemiste onderdelen kunnen geen punten behaald worden.

Alleen wanneer er sprake is van geoorloofd verzuim wordt de leerling in staat gesteld de kijk- en/of luistertoets in te halen. Bij ongeoorloofd verzuim kan de toetsing in opdracht van de directeur beoordeeld worden met het cijfer 1,0.

Gemeenschappelijke vak maatschappijleer afronden

Dit vak behoort tot de vakken waarvoor geen centraal schriftelijk examen wordt afgenomen, maar die worden afgesloten met een schoolexamen. In het examenbesluit is opgenomen dat een school voor die vakken een eigen herkansingsregeling mag maken.

Onze school heeft de volgende regeling t.a.v. deze herkansing: het vak maatschappijleer kent drie toetsen en een werkstuk. De toetsen zijn herkansbaar, het werkstuk niet. Het vak maatschappijleer behoort tot het gemeenschappelijk deel in het vakkenpakket en wordt in leerjaar 4 afgerond met een cijfer.

Voor het berekenen van het combinatiecijfer CKV, maatschappijleer en het profielwerkstuk worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5.

Onregelmatigheden

Als een leerling tijdens een toets onreglementair gedrag vertoont (praten, spieken, gebruik van hulpmiddelen die niet zijn toegestaan of anderszins), grijpt de surveillerende docent direct in. De gemaakte toets wordt ingenomen en op het gemaakte werk wordt het tijdstip van inname genoteerd. De leerling krijgt een nieuw blad en maakt de toetsing verder af vanaf de opgave waar is gekomen. Het totaal gemaakte werk (deel 1 + 2) wordt ingenomen en aan de Examencommissie overhandigd.

De surveillerende docent meldt de onregelmatigheid bij de Examencommissie. In alle gevallen van een onregelmatigheid krijgt de kandidaat de gelegenheid van hoor en wederhoor, dat wil zeggen de kandidaat kan mondeling (of schriftelijk) zijn zienswijze op de onregelmatigheid geven. De Examencommissie onderzoekt het voorval en bepaalt of de onregelmatigheid heeft plaatsgevonden en neemt dan een beslissing.

Als de conclusie is dat het geen onregelmatigheid is, wordt het gemaakte werk alsnog nagekeken en becijferd.

Als er wel sprake is van een onregelmatigheid bepaalt de directeur de te nemen maatregel. De directeur kan daartoe opnieuw hoor en wederhoor toepassen.

Indien een leerling bezwaar maakt tegen enige maatregel of handeling die de leerling strijdig acht met het examenreglement, kan de leerling een klacht indienen. De leerling wordt in de gelegenheid gesteld om samen met ouder(s) / verzorger(s) een klacht in te dienen bij de examencommissie. Dat kan via mail bij de mevrouw el Kabir, examensecretaris via het volgende e-mailadres: examencommissie@sweelinckcollege.nl Deze klacht is dan mede door ouder(s) / verzorger(s) ondertekend. De examencommissie behandelt de klacht en communiceert de uitkomst op schriftelijke wijze.

8. Dyslexieverklaring

Regels (eind)examens voor leerlingen met een dyslexieverklaring

Indien een examenkandidaat in het bezit is van een dyslexieverklaring zijn er verschillende mogelijkheden ter ondersteuning op het eindexamen:

1. Tijdsverlenging: de leerling krijgt maximaal een half uur extra tijd
2. Lettergrootte aanpassen: de examens kunnen op verzoek van de leerling geleverd worden in Verdana, puntgrootte 12. Bij moderne vreemde talen kan gekozen worden variatie in lettertype.
3. Verklanking (audio): dit kan op twee manieren:
 - a) Computerspraak – afgespeeld via spraaksynthese software (Kurz Weil). Dit is voor examenkandidaten die gewend zijn om te werken met spraaksynthese.
 - b) Laten voorlezen – in zeer uitzonderlijke situaties
4. Computer als schrijfgerei: dit is algemeen toegestaan (ook voor kandidaten zonder verklaring). De spellingcontrole hoeft niet te worden uitgeschakeld.
5. Woordenboek – aanbrengen van markeringen op alfabet om het opzoeken te versnellen is toegestaan. Niet toegestaan zijn:
6. Digitaal woordenboek
7. Spellingkaarten ('spiekkaarten')

De Examensecretaris moet voor 1 oktober 2023 de hulpmiddelen aanvragen. Dyslectische examenkandidaten moeten dus in september hun wensen voor het eindexamen kenbaar maken.

9. Cijferbepaling en afronding van het schoolexamen

Het schoolexamen is afgerond als alle toetsen en praktische opdrachten, handelingsdelen en werkstukken zijn gemaakt en beoordeeld. Het profielwerkstuk en alle handelingsopdrachten moeten met minimaal een voldoende zijn afgesloten. Indien het schoolexamen niet is afgerond voor de aanvang van het Centraal Examen, wordt de kandidaat uitgesloten van deelname aan het Centraal Examen.

Bepaling van het schoolexamen eindcijfer

Het schoolexamencijfer komt tot stand door berekening van een gewogen gemiddelde.

Het gemiddelde van alle onderdelen in een PTA wordt afgerond op één decimaal, volgens de afrondingsregels en levert dan per PTA één cijfer op.

Als een kandidaat voor het **schoolexamen** 5,45 staat, wordt dat in de afrondingsregels van het Sweelinck College een 5,5.

De kandidaat krijgt een voorlopige cijferlijst waarop alle schoolexamen eindcijfers en de peildatum staat genoteerd. De kandidaat tekent voor akkoord voor deze cijferlijst.

Bepaling eindcijfer op het diploma

De kandidaten binnen de leerweg havo hebben te maken met het schoolexamen (SE-cijfer) en Centraal Schriftelijke Examen (CSE). De verhouding tussen het cijfer van het School Examen (SE) en het Centraal Schriftelijk Examen (CSE) is 1:1.

10. Examencommissie

De Examencommissie wordt door de directeur van het Sweelinck College gekozen uit het personeel.

De examencommissie bestaat uit de volgende personen:

Mw. F. el Kabir – examensecretaris

Mw. J. Noordendorp – teamleider bovenbouw

Dhr. P. Visser – docent bovenbouw

Correspondentie via mail naar examencommissie@sweelinckcollege.nl

De Examencommissie werkt nauw samen met de directeur van het Sweelinck College, dhr. Groenewoud.
In dit Examenreglement worden de taken en bevoegdheden van de Examencommissie geformuleerd.

Een kandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordiger(s) kunnen in beroep gaan tegen een beslissing van de Examencommissie. Als die wens speelt, kunnen de kandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordiger (s) zich richten tot de directeur. Via een mail aan j.groenewoud@sweelinckcollege.nl kan een kandidaat zijn ongenoegen uiten en dan gaat de Examencommissie in gesprek met de kandidaat. Als die bemiddeling niet lukt, kan de kandidaat zich vervolgens richten tot de commissie van Beroep van ZAAM (zie Examenreglement ZAAM).

1. Eindexamenbesluit VO Geldend van 01-08-2021 t/m heden

Artikel 50. Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - i. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - ii. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - iii. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - d. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - e. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - f. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:
 - a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
 - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
 - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, of artikel 13, eerste lid, onder c.

3. Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement, bedoeld in artikel 31, vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.

4. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 51 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

PTA VAKINHOUDELIJK GEDEELTE HAVO 5

In het hierna volgende gedeelte van het PTA vind je alle vakinhoudelijke informatie voor de havo, cohort 2023 – 2025

In 4 havo zijn er drie periodes (PTA I, PTA II en PTA III).

In de vijfde klas gaat de kandidaat verder met het examendossier.

In de vijfde klas zijn er twee periodes (PTA IV en V).

Vakken op alfabetische volgorde

PTA 4 havo

AARDRIJKSKUNDE**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 4****Cohort 2023-2025****Vak: Aardrijkskunde****Methode: Buitenland**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen- eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur/inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	AK411	Domein B	Wereldbeeld 1.1 tm 1.6 CE stof	Wereld	T	S	45 min	Bosatlas + Woordenboek	Nee	6%
4 havo	1, PTA I	AK412	Domein B	Wereldbeeld H1 SE + CE stof	Wereld	T	S	100 min	Bosatlas + Woordenboek	Ja	10%
4 havo	2, PTA II	AK421	Domein C	Klimaat en Landschap H2 SE + CE stof	Aarde	T	S	100 min	Bosatlas + Woordenboek	Ja	10%
4 havo	2, PTA II	AK422	Domein E + A	Leefomgeving SE stof	Stedelijke gebieden / Onderzoeksvaardigheden	PO	Verslag	2 ^{de} week PTA 3		Ja	10%
4 havo	3, PTA III	AK431	Domein E	Stedelijke gebieden H3 CE stof	Leefomgeving	T	S	45 min	Bosatlas + Woordenboek	Nee	6%
4 havo	3, PTA III	AK432	Domein E	Wateroverlast H4 CE stof	Leefomgeving	T	S	45 min	Bosatlas + Rekenmachine + Woordenboek	Ja	6%

CKV**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 4****Cohort 2023-2025****Vak: CKV****Methode: n.v.t.**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	CKV411	Domein A	CZP1 SE stof	Diverse opdrachten	PO	S	Periode 1	Tekenmateriaal/ Computer	nee	5%
4 havo	1, PTA I	CKV412	Domein B	Beeldende kunst SE stof	verwerkingsopdrachten	PO	S	Periode 1	Tekenmateriaal/ Computer	nee	10%
4 havo	1 & 2, PTA I & II	CKV413	Domein B	Beeldende kunst (discap) SE stof	Bezoek museum	T	S	Periode 1/2	Computer	ja	10%
4 havo	2, PTA II	CKV414	Domein B	Film SE stof	Verwerkings opdrachten	PO	S	Periode 2	Tekenmateriaal/ Computer	nee	10%
4 havo	2, PTA II	CKV415	Domein B	Film (discap) SE stof	Bezoek filmmuseum	T	S	Periode 2	Computer	ja	10%
4 havo	2 & 3, PTA II & III	CKV416	Domein C	onderzoek SE stof	Onderzoek Kunst en/ of cultuur	PO	S	Periode 2/3	Materiaal naar keuze/ computer	nee	30%
4 havo	3, PTA III	CKV417	Domein B	Architectuur SE stof	Verwerkings opdrachten	PO	S	Periode 3	Tekenmateriaal/ Computer	nee	10%
4 havo	3, PTA III	CKV418	Domein B	Architectuur (discap) SE stof	Bezoek Arcam	T	S	Periode 3	Computer	ja	10%
4 havo	3, PTA III	CKV419	Domein D	CZP2 SE stof	Evaluatie	T	S	Periode 3	computer	nee	5%

DUI TS**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 4****Cohort 2023-2025****Vak: Duits****Methode: Neue Kontakte**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	DUTL411	Domein B	Kijk- en luistervaardigheid SE stof	Kijk en luistertoets	T	S	50 min	geen	ja	10%
4 havo	2, PTA II	DUTL421	Domein D1/D2	Schrijfvaardigheid SE stof	Informele brief	T	S	50 min	Woordenboek N- D	ja	5%
4 havo	2, PTA II	DUTL422	Domein D	Woordenschat Pagina 1 tm 7 Wichtige Wörter SE stof	Woorden van hand-out	T	S	50 min	geen	nee	5%
4 havo	3, PTA III	DUTL431	Domein A	Leesvaardigheid CE stof	Teksten met vragen	T	S	100 min	Woordenboek D-N	ja	10%
4 havo	3, PTA III	DUTL432	Domein E1	Literatuur: behandelde werken en uitgedeelde literatuurboekje Woordenschat Pagina 7 tm 14 Wichtige Wörter SE stof	Trümmerliteratur, stürm und drang, Kurzgeschichte met aansluitende literaire werken	T	S	100 min	geen	nee	10%
4 havo	3, PTA III	DUTL433	Domein C1/C2	Gespreksvaardigheid SE stof	Mondeling	T	M	10 min	geen	nee	10%

ECONOMIE**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 4****Cohort 2023-2025****Vak: Economie****Methode: Pincode**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toetstype	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	EC411	Domein A+B+C+D	Pincode - Markt: vraag en aanbod - Schaarste en ruil SE + CE stof	H1: markt en vraag H2: Markt en aanbod H1: Kopen is kiezen H2: De rol van ruilen en geld	T	S	100 m	Rekenmachine (niet grafisch)	Ja	12,5%
4 havo	2, PTA II	EC421	Domein A+D+E	Pincode -Marktvormen en marktfalen -Ruilen over de tijd SE + CE stof	H1: Marktvormen H2: Marktfalen H1: Ruilen over de tijd H2: De overheid ruilt over tijd	T	S	100 m	Rekenmachine (niet grafisch)	Ja	12,5%
4 havo	3, PTA III	EC431	Domein A+J+K	Praktische opdracht SE + CE stof	Keuzeonderwerp	PO	Rapport/presentatie	3 weken		Nee	12,5%
4 havo	3, PTA III	EC432	Domein A+F+G	Pincode Samenwerken en risico SE + CE stof	H1: Samenwerken is een spel H2: Risico & informatie	T	S	100 m	Rekenmachine (niet grafisch)	Nee	12,5%

ENGELS**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 4****Cohort 2023-2025****Vak: Engels****Methode: New Interface**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	ENTL411	Domein A	Leesvaardigheid CE stof	ReadingFile 10 artikelen uit engelstalige krant	PO	Werkstuk volgens voorschrift (hard copy/niet digitaal)	Week 36-44 Uiterste inleverdatum: 1 november	Woordenboek E/NL	Nee	9,3 %
4 havo	1, PTA I	ENTL412	Domein A	Begrijpend lezen CE stof	Teksten met vragen	T	S	90 min	Woordenboek E/NL	Nee	6,2 %
%4 havo	2, PTA II	ENTL421	Domeinen B en C	Gespreksvaardigheid SE stof	Artikel uit Reading File	T	M	15 min. p/tweetal	Geen	Nee	6,2 %
4 havo	2, PTA II	ENTL422		New Interface: Methode toets Schooleigen stof	Mission 1-6	T	S	40 min	Geen	Nee	6,2 %
4 havo	3, PTA III	ENTL431		New Interface: Methode toets Schooleigen stof	Mission 1-9	T	S	40 min	Geen	Nee	6,2 %
4 havo	3, PTA III	ENTL432	Domein D	Schrijfvaardigheid SE stof	Formele brief: motivational letter & CV	T	S	50 min	Woordenboek NL/E+E/NL	Nee	9,3 %
4 havo	3, PTA III	ENTL433	Domein E	Literatuur SE stof	Begrijpen en interpreteren van korte literaire/fictionele teksten	T	S	90 min	Geen	Nee	9,3 %

Literatuur: literaire/fictionele teksten met opdrachten

Kenniss van Land & Volk: thematisch aangeboden

Let op: het inleveren van de Reading File in de eerste periode (ENTL411) is voorwaarde voor deelname aan gespreksvaardigheid (ENTL421) in periode twee.

FILOSOFIE

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 4

Cohort 2023-2025

Vak: Filosofie

Methode: Durf te denken

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4havo	1, PTA I	FI411	A	Wijsgerige antropologie SE + CE stof	DtD Hoofdstuk 1	T	S	50 min	Woordenboek nl	Ja	10 %
4havo	2, PTA II	FI421	A & B	Ethiek SE + CE stof	DtD Hoofdstuk 2	T	S	50 min	Woordenboek nl	Ja	18 %
4havo	2, PTA II	FI422	A&C	Ethiek (Essay) SE + CE stof	DtD Hoofdstuk 2	PO	S	-	Woordenboek nl	nee	18 %
4havo	3, PTA III	FI431	A&D	Sociale filosofie SE + CE stof	DtD Hoofdstuk 5	T	S	50 min	Woordenboek nl	nee	18 %

FRANS**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 4****Cohort 2023-2025****Vak: Frans****Methode: Libre Service**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	FATL411	Domein A / B / D	Luistervaardigheid Leesvaardigheid Schrijfvaardigheid SE + CE stof	Libre Service Unité 1	T	S	50 min	geen	nee	5%
4 havo	1, PTA I	FATL412	Domein D	Schrijfvaardigheid SE stof	Informele mail	T	S	50 min	Woordenboek N-F	ja	10%
4 havo	2, PTA II	FATL421	Domein B	Kijk- en luistervaardigheid SE stof	Kijk- en luistertoets	T	S	100 min	geen	nee	10%
4 havo	2, PTA II	FATL422	Domein E	Literatuur SE stof	3 literaire werken (poëzie)	T	S	100 min	Woordenboek F-N	nee	20%
4 havo	3, PTA III	FATL431	Domein C	Gespreksvaardigheid SE stof	Mondeling	T	M	10 min	geen	nee	10%
4 havo	3, PTA III	FATL432	Domein A	Leesvaardigheid CE stof	Teksten met vragen	T	S	100 min	Woordenboek F-N	nee	5%

GESCHIEDENIS

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 4

Cohort 2023-2025

Vak: Geschiedenis

Methode: Feniks

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toetstype	Toetsvorm	Duur / inlever datum	Toegestane Hulp- middelen	Herkansing	Weging
4havo	1, PTA I	GS411	Domein A Domein B	Tijd van jagers en boeren. Tijd Grieken en (Griekse goden Romeinen (Romeinse cijfers) SE stof	Prehistorie en oudheid H1&H2	T	S	50 min	geen	nee	2,5%
4havo	1, PTA I	GS412	Domein A Domein B	Tijd monniken en ridders Tijd van steden en staten SE stof	Middeleeuwen H3&H4	T	S	50 min	geen	nee	2,5%
4havo	1, PTA I	GS413	Domein A Domein B	Tijd jagers en boeren. Tijd Grieken en (Griekse goden Romeinen (Romeinse cijfers Tijd van monniken en ridders Tijdvan Steden en staten SE stof	Prehistorie, Oudheid en Middeleeuwen H1/H4	T	S	100 min	Ja woordenboek	ja	10%
4havo	2, PTA II	GS421	Domein A Domein B Domein C	Tijd van ontdekkers en hervormers Tijd van regenten en vorsten CE stof	Vroeg moderne tijd H5 & H6	T	S	50 min	geen	nee	2,5%
4havo	2, PTA II	GS422	Domein A Domein B	Tijd v Pruiken en Revolutie Tijd van	Vroeg moderne tijd en Moderne tijd H7 & H8	T	S	50 min	geen	nee	2,5%

				Burger en stoommachines CE stof							
4havo	2, PTA II	GS423	Domein A Domein B	Tijd van regenten en vorsten. Tijd van pruiken en revolutie Tijd v Burgers en stoommachines CE stof	Vroeg moderne tijd en de Nieuwe tijd H5/H8	T	S	100 min	Ja woordenboek	ja	10%
4havo	3, PTA III	GS431	Domein A Domein B	Tijd van wereldoorlogen de Tijd van TV en PC CE stof	Moderne tijd H9 & H10	T	S	50 min	geen	nee	2,5%
4havo	3, PTA III	GS432	Domein A Domein B Domein C	Britse Rijk CE stof	Vroeg moderne en moderne tijd	T	S	50 min	geen	nee	2,5%
4havo	3, PTA III	GS433	Domein A Domein B	Tijd van wereldoorlogen de Tijd van TV en PC Britse Rijk CE stof	Tijd van wereldoorlogen de Tijd van TV en PC	T	S	120 min	geen	nee	10%

LICHAMELIJKE OPVOEDING

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 4

Cohort 2023-2025

Vak: Lichamelijke opvoeding

Methode: n.v.t.

Studie	Periode	Kolomnr. magister	Examen Eenheid (= domeinen)	Omschrijving/ soort examenstof (= Handelingsdeel)	Inhoud	Toets type	Toets-vorm	Duur	Toegestane Hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	n.v.t.	LO411	B	Inblijven en uitmaken SE stof	Softbal	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
4 havo	n.v.t.	LO412	A,B,C	1 keer keuze uit doelspel SE stof	Keuze uit basketbal, voetbal, hockey, korfbal	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
4 havo	n.v.t.	LO413	A,B,C	Terugslagspel SE stof	Keuze uit volleybal, badminton, tafeltennis	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
4 havo	n.v.t.	LO414	B	keuze uit trendsport SE stof	Nader te bepalen *	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
4 havo	n.v.t.	LO415	A,B,C,D,E	1 keer keuze uit turnen, atletiek, zelfverdediging, bewegen op muziek SE stof	Nader te bepalen *	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
4 havo	n.v.t.	LO416	A,B,C	Passeren en onderscheppen SE stof	Flagfootball	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	Voldaan
4 havo	1, PTA I	LO417	A,B,C,D,E	Gedrag SE stof	Spullen mee, omgang met anderen, zinvolle en actieve deelname	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	16%, a.d.h.v O,V,RV,G
4 havo	2, PTA II	LO418	A,B,C,D,E	Gedrag SE stof	Spullen mee, omgang met anderen, zinvolle en actieve deelname	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	16%, a.d.h.v O,V,RV,G

4 havo	3, PTA III	LO419	A,B,C,D,E	Gedrag SE stof	Spullen mee, omgang met anderen, zinvolle en actieve deelname	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	16%, a.d.h.v O,V,RV,G
--------	------------	-------	-----------	-------------------	---	----	----	---------	--------	-----	--------------------------

Toelichting op PTA havo 4 en 5

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen. Het eindexamen bestaat uit praktische bewegingsactiviteiten. Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen: Domein A: Vaardigheden, Domein B: Bewegen, Domein C: Bewegen en regelen, Domein D: Bewegen en gezondheid en Domein E: Bewegen en samenleving. De domeinen A t/m E voor het eindexamen LO worden in havo 4 of in havo 5 afgerond.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen A tot en met E, (met dien verstande dat de eindtermen uit de domeinen A en C, D en E slechts in samenhang met domein B aan de orde komen), en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen. Uitvoering en toetsing vindt plaats tijdens de lessen Lichamelijk opvoeding.

*Afhankelijk van de beschikbaarheid van de gymzaal, de buitenlocatie, de externe activiteiten en tot slot de weersomstandigheden, wordt afgestemd en besloten door de sectie LO wanneer (periode/PTA) welk handelingsdeel aan bod komt. Ook zal de specifieke inhoud op basis hiervan worden bepaald. Deze worden bijgehouden in een schema die in het bezit is van de docent LO. Tevens zijn er klassen die bijv. in de eerste anderhalve periode LO krijgen én klassen die (pas) in de laatste anderhalve periode LO krijgen. Voor het overzicht hebben we alle onderdelen als kolomnummer in magister onder periode 1 gezet.

Beoordeling

De beoordeling van alle domeinen vindt tijdens de lessen Lichamelijke Opvoeding plaats. In het PTA is te zien dat de inzet van de examenkandidaat wordt beoordeeld met een O/V/RV/G.

De beoordelingen O/V/RV/G wordt als volgt berekend:

O = onvoldoende

V/RV/G = voldoende (deze hebben alle dezelfde waarde).

Wanneer een leerling bij de overgang van 4 havo naar 5 havo twee keer een onvoldoende heeft gehaald, heeft de leerling een tekortpunt voor zijn overgangsrapport.

Een leerling rondt het vak af wanneer het gehele PTA minimaal 50% voldoende is en er aan alle handelingsdelen is voldaan.

Een gemist onderdeel wordt ingehaald. In situaties waarin de examencommissie een besluit neemt, zijn er twee mogelijkheden:

1. De beoordeling onvoldoende of inhalen wordt toegekend voor een examenonderdeel.

2. De examencommissie neemt een besluit over de afronding van een handelingsdeel.

Wanneer er een alternatieve opdracht gegeven wordt, moet deze met een voldoende worden afgerond.

Alle Handelingsdelen moeten afgerond zijn om deel te kunnen nemen aan de centrale examens.

Dispensatie

Als een leerling door ziekte of een blessure meerdere lessen moet missen en de verplichte LO domeinen niet kan afronden, kan er dispensatie verleend worden, waarna een alternatieve opdracht wordt gegeven die met een voldoende moet worden afgerond.

Deze dispensatie wordt alleen toegekend als de blessure van langere aard is en dit is bevestigd met een brief ondertekend door dokter en/of fysiotherapeut (en ouders). Hierin moet vermeld staan de aard van de blessure, de ernst en hoelang het herstel gaat duren. Deze brief wordt bewaard in het examendossier en dient ter verantwoording van de verleende dispensatie. In bijzondere situaties kan de schoolarts contact opnemen met de behandelend arts en aan het SC bevestigen dat er een medische situatie is, waardoor de leerling niet in staat is om verplichte domeinen af te ronden. Deze bevestiging van de schoolarts wordt bewaard in het examendossier.

MAATSCHAPPIJLEER**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 4****Cohort 2023-2025****Vak: Maatschappijleer****Methode: Thema's maatschappijleer havo**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	MA411	Domein B	Rechtstaat SE stof	Thema uit boek en aanvullend materiaal	T	S	60 min	Woordenboek	Ja	20 %
4 havo	1, PTA I	MA412	Domein A	Video over maatschappelijk probleem SE stof	Thema uit boek en aanvullende materiaal	PO	S		nee	Nee	20 %
4 havo	2, PTA II	MA421	Domein C	Parlementaire democratie SE stof	Thema uit boek en aanvullende materiaal	T	S	60 min	Woordenboek	Ja	20 %
4 havo	3, PTA III	MA431	Domein D en E	Pluriforme samenleving en Verzorgingsstaat SE stof	Thema uit boek en aanvullende materiaal	T	S	60 min	Woordenboek	Ja	20 %
4 havo	3, PTA III	MA432	Domein A en C	Opdracht Politieke partij SE stof	Thema uit boek en aanvullende materiaal	PO	S		nee	Nee	20 %

NEDERLANDS

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 4

Cohort 2023-2025

Vak: Nederlands

Methode: KERN 2^e fase Havo/Vwo taal en literatuur, Kern Oefenboek Havo, overige leermiddelen: litlab.nl, studiewijzer, lesaantekeningen, informatie in Magister, en evt. Microsoft Teams

Van het totale SE wordt in 4-havo 50% uitgevoerd. De onderlinge verhouding wordt vermeld in de laatste kolom.

Studie	Periode	Kolom Magister	Examen-eenheid	Omschrijving/soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets-vorm	Duur / datum	Toegestane hulpmiddelen	Her-kansing	weging
4-havo	1, PTA I	NE411	Domein C Domein D	Toets inhoud en opbouw + tekstsoorten SE + CE stof	Inhoud en opbouw: Kern, par. 1-6 (p. 52-65) Tekstvormen: Kern, par. 30+31 (p. 124-125)	T	S	50 min	Woordenboek	nee	5%
4 havo	1, PTA I	NE412	Domein E Domein C Domein C+	Opdracht Verhaal Analyse + verhaal schrijven SE stof	Opdrachten Kern, par. 11-16 + Schrijven verhaal	T	S	100 min PTA-week	geen	Ja	10%
4-havo	2, PTA II	NE421	Domein E Domein C Domein C+	Toets literatuur SE stof	Literatuur - Introductie: HB, par. 1-3 (p. 130-139) - Literaire ontwikkeling: OB, par. 1-3 (p. 196-200) + leesautobiografie schrijven	T	S	50 min	woordenboek	Nee	5%
4-havo	2, PTA II	NE422	Domein C Domein D	Toets Formuleren en stijl SE + CE stof	Kern Communicatie 10-14, Formulering en stijl + spellen:	T	S	100 m PTA-week	Woordenboek	Ja	10%
4-havo	3, PTA III	NE431	Domein B Domein C Domein E	Onderzoeksverslag en presentatie SE stof	Taal - HB, par. 1 + keuze uit par. 2-9 (p. 10-51) Leerlingen doen onderzoek naar een taalkundig onderwerp, schrijven een onderzoeksverslag en presenteren dat	T	S	N.v.t.	N.v.t.	Nee	10%
4-havo	3, PTA III	NE432	Domein C Domein D	Schrijfvaardigheid SE stof	Het betoog Kern	T	S	50min PTA-week	geen	Nee	10%

(*) Herkansingen zijn niet van toepassing, behalve volgens de algemene herkansingsregel. Dan kan elke afzonderlijke toets van de verstreken periode gekozen worden.

TEKENEN / KUNSTBESCHOUWING

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 4

Cohort 2023-2025

Vak: Tekenen / Kunstbeschouwing + Praktijk Tekenen

Methode: KUNSTBOEK en WERKBOEK uitgeverij LAMBO en Praktijk opdrachten aangeleverd door docent

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4-havo	1, PTA I	TE411	Domein B+C	Basis technieken , Werkstuk stilleven en procesbeschrijving SE stof	Vormgeving kenmerken toegepast in werkstuk en procesbeschrijving	PO	S	Periode 1	Materiaal in overleg met docent, computer	nee	10 %
4-havo	1, PTA I	KB412	Domein A 1+2	Prehistorie, Middeleeuwen Renaissance CE stof	Theorie werkboek uitleg	T	S	50 minuten	Pen potlood gum	nee	10 %
4-havo	2, PTA II	TE421	Domein B+C	Ontwerpen letters lino snede proces beschrijving SE stof	Ontwerp omzetten in lino positief en negatief en procesbeschrijving	PO	S	Periode 2	Materiaal aangeleverd door docent en computer	nee	10 %
4- havo	2, PTA II	KB422	Domein A 1+2	Barok Negentiende eeuw CE stof	Theorie werkboek uitleg	T	S	50 minuten	Pen potlood gum	nee	10 %
4-havo	3, PTA III	TE431	Domein B+C	Onderzoek abstracte en figuratieve kunst SE stof	Eigen onderzoek 10 schetsen 2 eindwerkstukken en procesbeschrijving	PO	S	Periode 3	Materiaal aangeleverd door docent en computer/ kunstboek	nee	10 %
4-havo	3, PTA III	KB432	Domein A 1+2	Modernisme CE stof	Theorie Werkboek uitleg	T	S	50 minuten	Pen potlood gum	nee	10 %

WISKUNDE

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 4

Cohort 2023-2025

Vak: Wiskunde

Methode: Getal & Ruimte 12^e editie

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
4 havo	1, PTA I	WI411	Domein A Domein B Domein C Domein E	Rekenen met verhoudingen, procenten, tijden, standaardvorm, waarden vinden door lineaire interpoleren en extrapoleren. Aflezen van informatie uit tabellen, werken met allerlei soorten grafieken. Data kunnen verwerken, weergeven in grafieken, tabellen en diagrammen. Data kunnen interpreteren en beoordelen op relevantie in relatie tot een onderzoeksvraag SE + CE stof	H1 Tabellen en Grafieken H2 De Statistische cyclus	T	S	50 min	Grafische Rekenmachine	Nee	5%
4 havo	1, PTA I	WI412	Domein A Domein B Domein C Domein E	Bovenstaande omschrijvingen SE + CE stof	H1 & H2	T	S	100 min	Grafische Rekenmachine	Ja	10%
4 havo	2, PTA II	WI421	Domein A Domein C Domein B3	Formules opstellen, grafieken tekenen, lineaire vergelijkingen en ongelijkheden oplossen en interpreteren. Telproblemen structureren en schematiseren en dat gebruiken bij berekeningen en redeneringen SE + CE stof	H3 lineaire verbanden H4 Handig tellen	T	S	50 min	Grafische Rekenmachine	Nee	5%
4 havo	2, PTA II	WI422	Domein A Domein C Domein B3 Domein D	Bovenstaande en Verandering beschrijven m.b.v. differenties, hellingen en toenamedigrammen	H3, H4 & H5	T	S	100 min	Grafische Rekenmachine	Ja	10%

				SE + CE stof							
4 havo	3, PTA III	WI431	Domein A Domein B Domein C	Werken met formules met breuken, machten en exponenten, formules combineren en herleiden, met de grafische rekenmachine bijzonderheden van grafieken opsporen SE + CE stof	H6 Rekenregels en formules	T	S	50 min	Grafische rekenmachine	Nee	5%
4 havo	3, PTA III	WI432	Domein A Domein B Domein C Domein E	Bovenstaande en data analyseren en kenmerken van een verdeling beschrijven, een uitspraak doen over een populatieproportie of populatiegemiddelde en de betrouwbaarheid kwantificeren. Verschil tussen groepen kwantificeren, verband tussen twee variabelen beschrijven SE + CE stof	H6 Rekenregels en formules H7 Statistiek en beslissingen	T	S	100 min	Grafische rekenmachine	Nee	15%

Vakken op alfabetische volgorde

PTA 5 havo

AARDRIJKSKUNDE**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 5****Cohort 2023-2025****Vak: Aardrijkskunde****Methode: Buitenland**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	1, PTA IV	AK541	Domein B	Globalisering CE stof	Wereld	T	SE	100 min	Bosatlas + Woordenboek	Ja	15%
5 havo	1, PTA IV	AK542	Domein C	Endo en exogene processen CE stof	Aarde	T	PW	45 min	Bosatlas + Woordenboek	Nee	7%
5 havo	2, PTA V	AK551	Domein C	Endo en exogene processen CE stof	Aarde	T	SE	100 min	Bosatlas + Woordenboek	Ja	15%
5 havo	2, PTA V	AK552	Domein D	Brazilië SE + CE stof	Ontwikkelingsland	T	SE	100 min	Bosatlas + Woordenboek	Ja	15%

DUIITS**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 5****Cohort 2023-2025****Vak: Duits****Methode: Neue Kontakte**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	1, PTA IV	DUTL541	Domein D1/D2	Schrijfvaardigheid SE stof	Brief	T	S	120 min	Woordenboek NL-D	nee	12,5%
5 havo	1, PTA IV	DUTL542	Domein C1/C2	Gespreksvaardigheid SE stof	Mondeling	T	M	15 min	geen	ja	12,5%
5 havo	2, PTA V	DUTL551	Domein B	Kijk- en luistervaardigheid SE stof	Kijk- en luistertoets	T	S	120 min	geen	nee	12,5%
5 havo	2, PTA V	DUTL552	Domein E1	Idioom (30%) + Literatuur (70%) SE stof	Woorden van hand-out 3 literaire werken 1: Jeder stirbt für sich alleine, 2: Auferstanden aus Ruinen 3:Jugend ohne Gott	T	S	120 min	geen	nee	6,25%
5 havo	2, PTA V	DUTL553	Domein A	Leesvaardigheid CE stof	Tekst met vragen	T	S	120 min	Woordenboek D- NL	nee	6,25%

ECONOMIE

Sweelinck College
Afdeling: HAVO
Leerjaar: 5
Cohort 2023-2025
Vak: Economie
Methode: Pincode

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	1, PTA IV	EC541	Domein A+H	Pincode Welvaart en groei SE +CE stof	H1: Welvaart H2: Het verdelen van de welvaart	T	S	100m	Rekenmachine (niet grafisch)	Ja	25%
5 havo	2, PTA V	EC551	Domein A+I	SE + Pincode Goede tijden slechte tijden CE stof	H1: Schommelingen in de economie H2: De centrale bank	T	S	100m	Rekenmachine (niet grafisch)	Ja	25%

Toelichting:

Domein A Vaardigheden
Domein B Concept Schaarste
Domein C Concept Ruil
Domein D Concept Markt
Domein E Concept Ruilen over de tijd
Domein F Concept Samenwerken en onderhandelen
Domein G Concept Risico en informatie
Domein H Concept Welvaart en groei
Domein I Concept Goede tijden, slechte tijden
Domein J Onderzoek en experiment
Domein K Keuzeonderwerpen

ENGELS**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 5****Cohort 2023-2025****Vak: Engels****Methode: Grammar in Use + Examenbundel**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegepaste hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 Havo	1, PTA IV	ENTL541	Domein E	Literatuur SE stof	Behandelde werken	T	S	50 min	Woordenboek E/NL	Nee	6,5 %
5 Havo	1, PTA IV	ENTL542	Domein D	Schrijfvaardigheid SE stof	Essay	T	S/digitaal	150 min	Woordenboek NL/E + E/NL + E/E (Oxford Dictionary)	nee	9,4 %
5 Havo	1, PTA IV	ENTL543	Domein A	Leesvaardigheid CE stof	Begrijpend lezen: teksten met vragen	T	S	150 min	Woordenboek EN/NL + E/E (Oxford Dictionary)	Nee	6.3 %
5Havo	2, PTA V	ENTL551	Domein C	Spreekvaardigheid SE stof	Spreeken over persoonlijke leeservaringen met 3 literaire teksten	T	M Presentatie in 2-tallen	15 min pp	Geen	Nee	9,4 %
5Havo	2, PTA V	ENTL552	Domein E	Literatuur SE stof	Interpretatie van/reflectie op 3 literaire teksten	T	M Presentatie in 2-tallen	15 min pp	Geen	Nee	9,4 %
5Havo	2 , PTA V	ENTL553	Domein B	Kijk- en Luistervaardigheid SE stof	Cito K&L-toets	T	S	100 min	Geen	Ja	6,3 %

FILOSOFIE

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 5

Cohort 2023-2025

Vak: Filosofie

Methode: Durf te denken

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5havo	1, PTA IV	FI541	A	Essay SE + CE stof	Vrije keuze	T	S	100 min	Woordenboek nl	Ja	18 %
5havo	2, PTA V	FI551	A, B, C, D & Syllabus 'DEMOCRATIE: VRIJHEID, GELIJKHEID, VOOR WIE?'	Democratie SE + CE stof	Eindexamenonderwerp syllabus 'DEMOCRATIE: VRIJHEID, GELIJKHEID, VOOR WIE?'	T	S	100 min	Woordenboek nl	Ja	18 %

FRANS**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 5****Cohort 2023-2025****Vak: Frans****Methode: Libre Service**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	1, PTA IV	FA541	Domein B	Kijk- en luistervaardigheid SE stof	Cito Kijk- en luistertoets	T	S	100 min	geen	nee	10%
5 havo	1, PTA IV	FA542	Domein D	Schrijfvaardigheid SE stof	Formele mail	T	S	50 min	Woordenboek N-F	ja	10%
5 havo	2, PTA V	FA551	Domein C & F (F geïnte- greerd in C)	Gespreks- vaardigheid & Oriëntatie op studie en beroep SE stof	Mondeling	T	M	10 min	geen	nee	10%
5 havo	2, PTA V	FA552	Domein A	Leesvaardigheid CE stof	Teksten met vragen	T	S	100 min	Woordenboek F-N	nee	10%

GESCHIEDENIS

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 5

Cohort 2023-2025

Vak: Geschiedenis

Methode: Feniks

studie	Periode	Kolom nr. Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	1, PTA IV	GS541	Domein A & B	H5 / H10 CE stof	Tijd van wereldoorlogen de Tijd van TV en PC	T	S	50 min	Geen	Nee	5%
5 havo	1, PTA IV	GS542	Domein A Domein B Domein C	Britse rijk CE stof	Moderne tijd	T	S	50	geen	nee	5%
5havo	1, PTA IV	GS543	Domein A Domein B Domein C	H5 / H10 Britse rijk CE stof	Vroeg moderne tijd en de Nieuwe tijd H5/H10 Britse	T	S	150	Ja woordenboek	ja	10%
5havo	2, PTA V	GS551	Domein A Domein B Domein C	Duitsland 1900 1992 CE stof	Moderne tijd	T	s	50	nee	nee	10%
5havo	2, PTA V	GS552	Domein A Domein B Domein C	Nederland 1945 - 2000 CE stof	Moderne tijd	T	s	50	nee	nee	10%
5Havo	2, PTA V	GS553	Domein A Domein B Domein C	Alle leerstof cs 2025 CE stof	Vroeg moderne tijd en Moderne tijd	T	s	150	Ja woordenboek	ja	15%

LICHAMELIJKE OPVOEDING

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 5

Cohort 2023-2025

Vak: Lichamelijke opvoeding

Methode: n.v.t.

Studie	Periode	Kolomnr. Magister	Examen Eenheid (= domeinen)	Omschrijving/ soort examenstof (= handelingsdeel)	Inhoud	Toets type	Toets-vorm	Duur	Toegestane Hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	n.v.t.	LO511	A, B	Lacrosse SE stof	Verbreiding sportaanbod	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
5 havo	n.v.t.	LO512	A,B,C	1 keer keuze uit doelspel SE stof	Keuze uit basketbal, voetbal, hockey, korfbal	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
5 havo	n.v.t.	LO513	B	1 keer keuze uit turnen, atletiek, zelfverdediging, bewegen op muziek SE stof	Nader te bepalen *	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
5 havo	n.v.t.	LO514	B,D,E	Opstellen en uitvoeren van individueel trainingsprogramma (dat past bij eigen mogelijkheden) in de context van bewegen en gezondheid en bewegen in de samenleving. SE stof	Nader te bepalen *	HD + PO	HD + Werkstuk	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
5 havo		LO515	B	1 keer keuze uit trendsport SE stof	Nader te bepalen *	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	voldaan
5 havo	n.v.t.	LO516	A,B,C,D,E	Gedrag SE stof	Spullen mee, omgang met anderen, zinvolle en actieve deelname	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	26%, a.d.h.v O,V,RV,G
5 havo	n.v.t.	LO517	A,B,C,D,E	Gedrag SE stof	Spullen mee, omgang met anderen, zinvolle en actieve deelname	HD	HD	Lestijd	n.v.t.	Nee	26%, a.d.h.v O,V,RV,G

Toelichting op PTA havo 4 en 5

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen. Het eindexamen bestaat uit praktische bewegingsactiviteiten. Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen: Domein A: Vaardigheden, Domein B: Bewegen, Domein C: Bewegen en regelen, Domein D: Bewegen en gezondheid en Domein E: Bewegen en samenleving. De domeinen A t/m E voor het eindexamen LO worden in havo 4 of in havo 5 afgerond.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen A tot en met E, (met dien verstande dat de eindtermen uit de domeinen A en C, D en E slechts in samenhang met domein B aan de orde komen), en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen. Uitvoering en toetsing vindt plaats tijdens de lessen Lichamelijk opvoeding.

*Afhankelijk van de beschikbaarheid van de gymzaal, de buitenlocatie, de externe activiteiten en tot slot de weersomstandigheden, wordt afgestemd en besloten door de sectie LO wanneer (periode/PTA) welk handelingsdeel aan bod komt. Ook zal de specifieke inhoud op basis hiervan worden bepaald. Deze worden bijgehouden in een schema die in het bezit is van de docent LO. Tevens zijn er klassen die bijv. in de eerste anderhalve periode LO krijgen én klassen die (pas) in de laatste anderhalve periode LO krijgen. Voor het overzicht hebben we alle onderdelen als kolomnummer in magister onder periode 1 gezet.

Beoordeling

De beoordeling van alle domeinen vindt tijdens de lessen Lichamelijke Opvoeding plaats. In het PTA is te zien dat de inzet van de examenkandidaat wordt beoordeeld met een O/V/RV/G.

De beoordelingen O/V/RV/G wordt als volgt berekend:

O = onvoldoende

V/RV/G = voldoende (deze hebben alle dezelfde waarde).

Wanneer een leerling bij de overgang van 4 havo naar 5 havo twee keer een onvoldoende heeft gehaald, heeft de leerling een tekortpunt voor zijn overgangsrapport.

Een leerling rondt het vak af wanneer het gehele PTA minimaal 50% voldoende is en er aan alle handelingsdelen is voldaan.

Een gemist onderdeel wordt ingehaald. In situaties waarin de examencommissie een besluit neemt, zijn er twee mogelijkheden:

1. De beoordeling onvoldoende of inhalen wordt toegekend voor een examenonderdeel.
2. De examencommissie neemt een besluit over de afronding van een handelingsdeel.

Wanneer er een alternatieve opdracht gegeven wordt, moet deze met een voldoende worden afgerond.

Alle Handelingsdelen moeten afgerond zijn om deel te kunnen nemen aan de centrale examens.

Dispensatie

Als een leerling door ziekte of een blessure meerdere lessen moet missen en de verplichte LO domeinen niet kan afronden, kan er dispensatie verleend worden, waarna een alternatieve opdracht wordt gegeven die met een voldoende moet worden afgerond.

Deze dispensatie wordt alleen toegekend als de blessure van langere aard is en dit is bevestigd met een brief ondertekend door dokter en/of fysiotherapeut (en ouders). Hierin moet vermeld staan de aard van de blessure, de ernst en hoelang het herstel gaat duren. Deze brief wordt bewaard in het examendossier en dient ter verantwoording van de verleende dispensatie. In bijzondere situaties kan de schoolarts contact opnemen met de behandelend arts en aan het SC bevestigen dat er een medische situatie is, waardoor de leerling niet in staat is om verplichte domeinen af te ronden. Deze bevestiging van de schoolarts wordt bewaard in het examendossier.

NEDERLANDS

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 5

Cohort 2023-2025

Vak: Nederlands

Methode: KERN 2^e fase Havo/Vwo taal en literatuur, Kern Oefenboek Havo + Litlab.nl, lesaantekeningen, artikelen, informatie in Magister, en eventueel Microsoft Teams

Van het totale SE wordt in 5-havo 50% uitgevoerd. De onderlinge verhouding wordt vermeld in de laatste kolom

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	(*) Her- kansing	Weging
5 havo	1, PTA IV	NE541	Domein C Domein D	Schrijfvaardigheid SE stof	Schrijven van een beschouwing	T	S	50 min	Woordenboek	nee	10%
5 havo	1, PTA IV	NE542	Domein E Domein C	Opdracht Litlab SE stof	Uitvoeren van een proef op litlab. Uitwerken van een thema aan de hand van boeken en fragmenten	T	S	Voor PTA- week 2		Nee	5%
5 havo	1, PTA IV	NE543	Domein E Domein C Domein C+	Opdracht poëzieanalyse+ Schrijven verhaal SE stof	Hoofdstukken Kern poëzie paragraaf 4-10, p.140-154	T	S	150 m		ja	10%
5 havo	2, PTA V	NE551	Domein B Domein E	Literatuur SE stof	Leesclubverslagen(60%) en Mondeling (40%) over 4 literaire werken.	T	M	20 min Week volgens rooster	leesclubverslagen	Nee	15%
5 havo	2, PTA V	NE552	Domein D Domein A	Toets argumentatieve CE stof	- Formulering en stijl: HB, par. 10-14 (p. 72-81) - Presentatie: par. 15 (p. 86) + par. 18 (p. 92) - Argumentatieve: par. 19- 23 (p. 102-111)	T	S	150 min	Woordenboek	Ja	10%

(*) Herkansingen zijn niet van toepassing, behalve volgens de algemene herkansingsregel. Dan kan elke afzonderlijke toets van de verstreken periode gekozen worden.

REKENEN**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 5****Cohort 2023-2025****Vak: Rekenen****Methode: Eigen materiaal**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toetstype	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	2, PTA V	RT3F	A, B en C	Rekenen op referentieniveau 3F SE stof	Rekenen op referentieniveau 3F	T	S	50 minuten	Geen	Ja	voldaan

TEKENEN / KUNSTBESCHOUWING**Sweelinck College****Afdeling: HAVO****Leerjaar: 5****Cohort 2023-2025****Vak: Teken en / Kunstbeschouwing + Praktijk Teken en****Methode: KUNSTBOEK en WERKBOEK uitgeverij LAMBO en Praktijk opdrachten aangeleverd door docent**

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane Hulp- middelen	Herkansing	Weging
5-havo	1, PTA IV	TE541	Domien B+C	Voorzetting eigen onderzoek SE stof	Eindwerkstuk landschap 1 stilleven 2 portret 3 en eigenwerk 4	PO	PO	Periode 4	Materiaal aangeleverd door docent	nee	10%
5-havo	1, PTA IV	KB542	Domein A 1+2	Postmodernisme CE stof	Theorie Werkboekuitleg	T	S	50 minuten	Pen potlood gum	nee	10 %
5-havo	2, PTA V	TE551	Domein B	Eindwerkstuk maken op school SE stof	Werkstuk maken op school nav. Eigen onderzoek	PO	P	Periode 5 180 minuten	In overleg met docent	nee	5%
5-havo	2, PTA V	KB552	Domein A 1+2	Prehistorie t/m hedendaagse unst CE stof	Theorie Werkboek uitleg	T	S	50 minuten	Pen potlood gum	nee	10%
5-havo	2, PTA V	TE553	Domein B+C	Presentatie eigen werk SE stof	Mondelinge toelichting	T	P+M	15 minuten	In overleg met docent	nee	5%

WISKUNDE

Sweelinck College

Afdeling: HAVO

Leerjaar: 5

Cohort 2023-2025

Vak: Wiskunde

Methode: Getal & Ruimte 12^e editie

Studie	Periode	Kolomnr Magister	Examen Eenheid	Omschrijving/ soort examenstof	Inhoud	Toets type	Toets vorm	Duur / inlever datum	Toegestane hulpmiddelen	Herkansing	Weging
5 havo	1, PTA IV	WI541	Domein A Domein E	Data analyseren en kenmerken van een verdeling beschrijven, een uitspraak doen over een populatieproportie of populatiegemiddelde en de betrouwbaarheid kwantificeren. Verschil tussen groepen kwantificeren, verband tussen twee variabelen beschrijven SE + CE stof	H10	T	S	60 min	Grafische rekenmachine	Nee	10%
5 havo	1, PTA IV	WI542	Domein A Domein E	Data verwerken, organiseren, bewerken, weergeven in grafieken, tabellen en diagrammen. Dataset interpreteren en analyseren SE + CE stof	H8	PO	PO	In week	Grafische rekenmachine VuStat	Nee	5%
5 havo	1, PTA IV	WI543	Domein A Domein E	Bovenstaande omschrijving. Inclusief de examenvaardigheden en de examenstof die daarbij hoort SE + CE stof	H8, H10	T	S	120 min	Grafische rekenmachine	Ja	10%
5 havo	2, PTA V	WI551	Domein C	Vaste stellen of een groeiproces bij benadering exponentieel is, formules opstellen bij exponentieel verband. Met beginwaarde, groeifactor, groeipercentage, halveringstijd of verdubbelingstijd berekening uitvoeren. Logaritmische schaalverdeling aflezen. SE + CE stof	H9	T	S	60 min	Grafische rekenmachine	Nee	10%
5 havo	2, PTA V	WI552	Domein A Domein B Domein C	Bovenstaande omschrijving. SE + CE stof	H9, H11	T	S	120 min	Grafische rekenmachine	Ja	15%

				Conclusies trekken uit grafieken in verband met vergelijkingen en ongelijkheden. Gebieden begrensd door grafieken interpreteren en gebruiken om conclusies te trekken. Inclusief de examenvaardigheden en de examenstof die daarbij hoort. SE + CE stof								
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

ALGEMEEN ZAAM-EXAMENREGLEMENT 2023-24

Het algemene ZAAM-examenreglement beschrijft de door de VO-Raad noodzakelijk geachte onderdelen van het examenreglement¹ die voor elke school gelijk zijn. Naast dit algemene ZAAM-examenreglement is elke ZAAM-school verplicht een schoolexamenreglement op te stellen waarin ten minste de door de VO-Raad als noodzakelijk aangemerkte onderdelen worden uitgewerkt die om een schoolspecifieke invulling vragen². Samen vormen deze documenten het examenreglement van de school.

1. Te allen tijde geldt dat de Wet voortgezet onderwijs 2020 en het bijbehorende Uitvoeringsbesluit WVO 2020 leidend zijn.
2. In gevallen waarin de Wet voortgezet onderwijs 2020, het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en/of het examenreglement niet voorzien beslist de rector of directeur. In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan inspectie verplicht.
3. Het opstellen van een examenreglement is wettelijk verankerd in artikel 2.60 van de Wet voortgezet onderwijs 2020. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het vaststellen van het examenreglement. De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op het examenreglement.
4. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden jaarlijks door de rector of directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en actief verstrekt of toegezonden aan de kandidaten.
5. Elke school heeft een examencommissie en één of meerdere examensecretarissen.
 - 5.1. De examencommissie bestaat uit een oneven aantal leden (tenminste drie). Leden van het bevoegd gezag, de rector of directeur, leden van de MR, leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers kunnen geen deel uitmaken van de examencommissie. De examencommissie heeft in ieder geval de volgende taken en verantwoordelijkheden:
 - a. Het jaarlijks opstellen van een voorstel examenreglement.
 - b. Het jaarlijks opstellen van een voorstel PTA.
 - c. Het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen.
 - d. Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen.
 - 5.2. De rector of directeur wijst één of meerdere personeelsleden aan tot examensecretaris van het eindexamen. De examensecretaris heeft in ieder geval de volgende taken:
 - a. Het ondersteunen van de rector of directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen
 - b. Het ondersteunen van de rector of directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA
 - c. Het ondersteunen en begeleiden van docenten in het opstellen en uitvoeren van het PTA
 - d. Het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten
 - e. Het (samen met de rector of directeur) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen
 - f. Het (samen met de rector of directeur) vaststellen van de uitslag van het eindexamen
 - g. Het, evenals de rector of directeur, tekenen van de diploma's en cijferlijsten

¹ Zie checklist VO-Raad: https://www.vo-raad.nl/rails/active_storage/blobs/eyJfcmFpbHMiOnsibWVzc2FnZSI6IkJBaHBBcndQIiwiaXhwIjpudWxsLCJwdXliOiJibG9iX2ln19--2176b94c34ee7f831a82077c7e1f410b6a01dde3/Checklist%201%20Examenreglement%202023-2024.pdf

² Deze staan beschreven in de notitie 'Richtlijn Examenreglement'.

Overige taken en verantwoordelijkheden die het bevoegd gezag aan de examencommissie dan wel de examensecretaris heeft gegeven en die van belang zijn voor de uitvoering van het examenproces worden vastgelegd in het schoolspecifieke deel van het examenreglement.

- 6.** Bij onregelmatigheden³ kan alleen de rector of directeur maatregelen nemen en mogen er geen andere maatregelen worden genomen dan de sanctiemogelijkheden genoemd in artikel 3.58 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020:
- 6.1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de rector of directeur maatregelen nemen.
 - 6.2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector of directeur aan te wijzen onderdelen.Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
 - 6.3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
 - 6.4. Een examenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep voor de eindexamens. Van de commissie van beroep mag de rector of directeur geen deel uitmaken.
 - 6.5. In overeenstemming met artikel 2.64 van de Wet voortgezet onderwijs wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep voor de eindexamens, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden. De commissie beslist binnen twee weken na ontvangst van het verzoekschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen. De commissie stelt bij haar beslissing op een bezwaarschrift tegen een maatregel als bedoeld in artikel 3.58 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd artikel 3.58 lid 3 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector of directeur en aan de inspectie.
- 7.** De Commissie van Beroep bestaat uit een externe voorzitter, twee leden en hun vervangers. De Commissie van Beroep wordt ondersteund door een secretaris. Het postadres is: Commissie van Beroep van Stichting ZAAM, postbus 12426, 1100 AK Amsterdam Het e-mailadres is cvbe@zaam.nl. Wat betreft de procedure bij de Commissie van Beroep, geldt de regeling Beroep tegen Examenbeslissingen van Stichting ZAAM. Informatie hierover staat vermeld op de website <https://www.zaam.nl/over-zaam/beleid-en-reglementen/>.

³ Voorbeelden van onregelmatigheden zijn (niet-limitatief): ongeoorloofd verzuim, fraude, (gelegenheid geven tot) spieken, niet tijdig inleveren of afronden van examenonderdelen, gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen en plagiaat plegen.

- 8.** Deelname aan de geplande toetsen uit het programma van toetsing en afsluiting is verplicht.
- 9.** Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.
- 10.** Het afgerond hebben van het schoolexamen geldt als voorwaarde voor toelating aan het centraal examen in het betreffende vak. In het geval van schriftelijke examens geldt als voorwaarde voor toelating tot het centraal examen dat het schoolexamen volledig is afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak. In het geval van flexibele digitale examens BB KB geldt dat het schoolexamen in het betreffende tijdvak is afgesloten voor het centraal examen.
- 11.** Vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld dienen, conform artikel 3.12 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 uiterlijk 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak te zijn afgesloten.
- 12.** Voor de aanvang van het centraal examen ontvangt de kandidaat als formele afronding van het schoolexamen een overzicht per vak van de resultaten van alle onderdelen en de eindbeoordeling van het schoolexamen, dat is getekend door de rector of directeur en de examensecretaris. De kandidaat tekent voor ontvangst.
- 13.** Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, wordt een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
- 14.** Conform artikel 3.32 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt het eindcijfer eindexamen uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer van het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
- 15.** Het centraal examenwerk wordt tenminste zes maanden na afname bewaard op school.
- 16.** Conform artikel 2.56 lid 4 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 is het mogelijk voor leerlingen om toegelaten te worden tot het centraal examen in een eerder leerjaar:
 - 16.1. Het bevoegd gezag kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in één of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
 - 16.2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
 - 16.3. Indien een leerling overeenkomstig lid 1 in één of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de rector of directeur het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht op herkansing, bedoeld in artikel 3.38 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
 - 16.4. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is

bevordert tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

- 17.** Conform artikel 3.54 en artikel 3.55 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 kan de rector of directeur een afwijkende wijze van examineren toestaan:
- 17.1. De rector of directeur kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. De rector of directeur bepaalt de wijze waarop het eindexamen vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in dit besluit wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
 - 17.2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoelt in het eerste lid, dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
 - 17.3. Het bevoegd gezag kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van dit besluit, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
 - 17.4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
 - 17.5. Van elke afwijking op grond van lid 1 tot en met 3 wordt zo spoedig mogelijk mededeling gedaan aan de inspectie.